

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/258/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

90/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹** 2016. július 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén **hozott állásfoglalását**

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos postai úton 2016. július 25-én terjesztette elő panaszát, amelyben a panaszos 2016. július 6-án fogatosított intézkedést kifogásolta.

I.

1) A panaszos előadta, hogy 2016. július 6-án kb. 12 óra 15 perckor érkezett a helyszínre, a városligeti Kertem vendéglátóipari helyiség területére. A Kertem hátsó részén lévő úton sokan (rendőrök, demonstrálók, sajtósok és mások) álltak, egy munkagépet szállító gépkocsi előtt és környékén. A panaszos érdeklődött a jelenlévőknel, hogy mi a helyzet, akik azt mondták, hogy kezdik elvinni az embereket. Ekkor a panaszos megpillantotta W. F. r. ezredest, akit egy másik rendezvényről ismert, odalépett hozzá, és azt mondta neki, hogy látja nem tanultak a múltkoriból, és újra jogtalanul járnak el. A rendőr mondta neki, hogy menjen el, amire a panaszos újra és újra közölte, hogy jogtalanságot követ el, ekkor a rendőr intett két „kisrendőrnek”, hogy kísérik el a panaszost. A rendőrök megfogták a karját, de a panaszos kérte, hogy ezt mellőzzék, mert beteg. A rendőrök nem voltak durvák, a gépkocsi mögé kísérték, ott jött egy videós, elkérték a papírjait, felírták az adatait, és leellenőrizték. A panaszos később tudta meg, hogy a demonstrációt feloszlatták (a hangosbemondót nem használták, ezért hátul és messzebb nem tudtak erről) a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) 2. § (3) bekezdése alapján, mivel mások jogait sértette. A panaszos által

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megküldött rajzon álláspontja szerint látszik, hogy a terület más irányból is megközelíthető, vagyis senkinek sem sérült a szabadságjoga. A rendőrök nem egyeztettek a szervezőkkel az oszlatás előtt, pedig ezt meg kellett volna tenniük. Nem derült ki, hogy a rendőrség leellenőrizte-e gépkocsi papírjait.

2) A panaszos küldött a helyszínről egy rajzot, amelyen azt rajzolta be, hogy a kérdéses terület két irányból is megközelíthető volt.

3) A panaszos által megjelölt videofelvételen az alábbiak láthatóak (<http://>). A felvétel 32 percében felsorakoznak a rendőrök. Ezt követően a 37. percben a r. őrnagy 2 alkalommal hangosítás nélkül – a járó motorú tehergépkocsi közvetlen közelségében – tájékoztatja a jelenlévőket a magatartásuk jogsértő jellegéről és felszólítja őket a helyszín elhagyására, mivel a rendezvényt feloszlatják. Már az első tájékoztatásnál többen kiabálják, hogy nem hallják, mit mond a rendőr. Ezután a rendőr harmadszor is elmondja a felszólítást, többen skandálják, hogy nem hallják a rendőrt. Ezt követően a 42 perctől egyesével kiemelik a tüntetőket, miután felszólítják őket a terület elhagyására.

II.

A) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőrfő-kapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) B. Á. r. őrnagy 2016. november 21-i átiratában előadta, hogy BRFK és a Készenléti Rendőrség (továbbiakban: KR) a kérdéses helyen és időben a Fővárosi VIII. kerületi Józsefvárosi Önkormányzat jegyzőjének [...] sz. határozata alapján végrehajtási eljárásban működött közre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 134. § e) pontja alapján.

A bírósági végrehajtásáról szóló 1994. évi LIII. törvény 5. § (3) bekezdése alapján a rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és a kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok alapján megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtást eredményes befejezéséhez szükségesek.

A r. őrnagy emellett hivatkozik a Rendőrségről Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37.§ (1) bekezdésére is.

A Kertem néven ismert területet övező közterületre korábban Sz. G. és A. N. H., magánszemélyek a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a Városligetben zajló munkálatok ellen, a fák védelme érdekében. A jegyzői határozatban megjelölt terület őrzését biztonsági szolgálat hajtotta végre. 10 óra 40 perc körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép a Kertem területére, viszont a rendezvény résztvevői megakadályozták a munkagép szabad közlekedését a P.L. sétány területén. Sz. Z. a [...] Zrt. műszaki vezetője 11 óra 12 perckor nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Egyértelműen nyilatkozott továbbá arról, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A területről eltávolított személyek, és a vele szimpatizálók a tehergépjármű elé állva, ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, a területre történő behajtását.

K.-J. B. r. őrnagy 11 óra 28 perckor a jelen lévő személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2. § (3) bekezdésébe ütközi, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján a törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről a parkosított terület irányába távozzanak. A felszólítás eredménytelen maradt, ezért azt a rendőr megismételte, majd harmadszorra is elmondta a tájékoztatást és a felszólítást. Ezt követően az Rtv. alapján rendőri intézkedés foganatosítását, kényszerítő eszköz – testi kényszer – alkalmazását, személyi szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A résztvevők közvetlenül a munkagép előtt leültek, arra felmáztak, különböző fizikai akadályokat képeztek a munkagép előtt, ezért folyamatos rendőri intézkedések, illetve a rendezvény feloszlata vált szükségessé a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkozással, a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján. A munkagép szabad közlekedésének biztosításával kapcsolatos rendőri intézkedések 15 óra 1 percig tartottak.

A rendőrség a rendezvény biztosításával és feloszlásával kapcsolatos feladatait az Rtv. 58. § (1) bekezdés g) pontja szerinti csapaterő alkalmazásával, illetve az 58.§ (2) bekezdés, továbbá a Szolgálati Szabályzat 14.§ (2) bekezdése alapján történő területzárással hajtotta végre.

A rendezvény feloszlására jogszerűen, szakszerűen, az arányosság és szükségesség figyelembevételével került sor.

A panaszossal szembeni intézkedésre 12 óra 45 perckor került sor. Összesen 271 fő látott el szolgálatot a BRFK állományából és 4 fő a BRFK kerületi Rendőrkapitányság állományából a helyszínen.

A felszólításokra 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között került sor, azokat 3-4 fős csoportonként hajtották végre. A panaszos a többszöri rendőri felszólításra a helyszínt nem hagyta el, ezért a kijelölt járőrpar 12 óra 45 perckor ismét felszólította, hogy működjön együtt, távozzon a helyszínről, különben kényszerítő eszköz kerül vele szemben alkalmazásra. Mivel az ismételt felszólítás sem vezetett eredményre, a járőrök az Rtv. 47. § és a Szolgálati Szabályzat 40. § alapján testi kényszert alkalmaztak a passzívan ellenszegülő panaszossal szemben, kivezették a területről, majd megállapították a személyazonosságát. A testi kényszerrel összefüggésben a panaszosnak sérülése nem keletkezett, orvosi ellátást nem igényelt. Arról nincs információ, hogy hányadikként emelték ki, mert folyamatosan zajlottak az intézkedések. A panaszos előállítására nem került sor, az intézkedés szabálysértési feljelentéssel zárult.

2) A szabálysértési feljelentés többletinformációként annyit rögzíti, hogy a panaszossal szemben V. N. r. ftőrm. és F. F. r. ftőrm. intézkedett. Miután kivezették felszólították a személyazonossága igazolására, aminek személyazonosító igazolványának átadásával eleget tett, körözésben nem szerepelt. Közölték vele, hogy magatartása miatt ellene szabálysértési feljelentést tesznek, amit tudomásul vett. A személyi körülményeire vonatkozó nyilatkozattételt megtagadta. Panasztételi jogával kapcsolatosan tájékoztatta a rendőr, amelyet megértett és tudomásul vett. Felhívták a figyelmét, hogy a továbbiakban tartózkodjon a szabálysértő magatartástól, ellenkező esetben szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják, ezt szintén megértette és tudomásul vette. Ezt követően a panaszost szabadon bocsátották. Ezt követően jelentették a történeteket a biztosítás parancsnokának, W. F. r. alezredesnek.

3) W. F. r. alezredes 2016. július 6-án írt jelentése szerint aznap 7 óra 5 perckor a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével megfelelő létszámú rendőri erő megjelent a Budapest XIV. kerület, Olaf Palme sétány 3-5.

szám alatt található elkerített területnél, tekintettel arra, hogy a helyszínen a tulajdonos hozzájárulása nélkül, több személy jogosulatlanul tartózkodott, így magatartásukkal birtokháborítást valósítottak meg. A jogérvényesítés érdekében Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal [...] számon, 2016. június 30-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 4-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el.

A fenti helyszínen megjelent az ügyben eljáró Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője, aki a területen lévő személyek részére egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, ezzel együtt a határozat I-I példányt átadta részükre.

A jegyzői felszólításra 23 fő önként, saját elhatározásból, rendőri közreműködés mellőzésével elhagyta a bekerített területet. További 12 fő azonban a jegyzői felszólítás ellenére nem hagyta el a területet. Velük szemben rendőri felszólításra is sor került az alábbi szöveggel: *„Hölgyeim és Uraim! Közlöm Önökkel, hogy a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat jegyzőjének [...] számú határozata alapján elrendeli birtokvédelem hatálya alatt álló területen tartózkodnak A birtokvédelem alatt álló területen történő tartózkodásuk jogszabályellenes, így felszólítom Önöket, hogy a bekerített területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat fejezzék be, és a területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Amennyiben a rendőri felszólításának nem tesznek eleget, úgy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény alapján Önökkel szemben rendőri intézkedésre kerül sor. Aki a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, azzal szemben festi kényszer, vagy egyéb kényszerítő eszköz-alkalmazásra, feljelentésre és személyi szabadságának korlátozásra (előállításra) kerülhet sor.”*

A fentiekben felszólított és jelen lévő 12 fő testi kényszer alkalmazásával hagyta a területet. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő rendőr biztonságosan a vétagoknál megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte (6), vagy a személyt fölemelve (6) az érintett terület határán kívül vitte.

Fenti 6 esetben a kényszer azért vált szükségessé, mert az intézkedéssel érintett személyek egyfajta, erre a célra előkészített, betonnal kiöntött ládába bilincseltek a saját kezeiket. A beton eszközök minden esetben műszakilag szétbontásra kerültek. Fentiek közül két fő a területen lévő kétemeletes épület lapos tetején helyezkedett el, szintén a beton elemek felhasználásával. Velük szemben, a rendőrök megítélése szerint a tetőről való lekísérés nem volt biztonságos, így a Katasztrófavédelem értesítésére is sor került. Ennek következtében 8 óra 18 órakor K. Z. t. őrnagy vezetésével 9 tűzoltó érkezett a helyszínre, és speciális „mentőágy” segítségével a személyeket sérülésmentesen leemelték a tetőről.

Minden, a területen tartózkodó, és önként távozó, vagy kényszerrel eltávolított személy esetében megtörtént a figyelemfelhívás annak érdekében, hogy a személyes tárgyait vegyék magukhoz, melynek eleget is tettek.

Az intézkedés jogalapja a Szolgálati Szabályzat 37. § (1) bekezdése. A terület átvizsgálása 10 óra 55 perckor megtörtént, a jogszerűtlen benntartózkodás megszüntetésre került. Ezt követően 11 óra 3 órakor a terület őrzése átadásra került a biztonsági szolgálat részére, akik a területen maradt személyes, valamint egyéb használati tárgyak felelős őrzéséről gondoskodnak.

A területre 11 óra 4 órakor egy munkagépet szállító tehergépjármű érkezett, azonban a járműszerelvény elé (a P. L. út irányába haladva) a liget közterületi részén jelen lévő, mintegy 50 tő a földre leült, tekintettel arra, hogy elmondásuk szerint a közterületen demonstrációt jelentettek be, ezáltal joguk van a területen tartózkodni.

11 óra 12 órakor Sz. Z., a [...] Zrt. műszaki vezetője dokumentált módon elmondta, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre, így felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni, nyilatkozta, hogy a munkája végrehajtásában jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A fentiek alapján a rendelkezése álló KR állománya a demonstráló tömeget egysoros rendőri sorfállal „szeletelve” állta körbe úgy, hogy a zárási területen belül maximum 15 fő demonstráló személy maradjon. A rendőri felszólításokat 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között többször megismételve, 3-4 fős csoportonként K.-J. B. r. őrnagy asszony a BRFK Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Főosztály, KGJO Osztályvezetője az alábbi szöveggel hajtotta végre: *„Hölgyeim és Uraim! K.-J. B. r. őrnagy vagyok, a BRFK Közrendvédelmi Főosztályról! Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak.”*

Második felszólítás: *„Hölgyeim és Uraim! Ismételten felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak!”*

Harmadik felszólításra: *„Hölgyeim és Uraim! Harmadszorra, egyben utoljára felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak, ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”*

A rendőri felszólításokra a tömeg a területet nem hagyta el, így az alábbi rendőri intézkedésekre került sor:

Az intézkedések során az alábbi rendőri intézkedésekre került sor: 68 önálló szabálysértési feljelentés a 2012. évi II. tv. 216. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) . szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő biztonságosan megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte, vagy a személyt fölemelve az érintett terület határán túl vitte és helyezte el. 12 fő előállítás és szabálysértési feljelentés együttesen (1 fő személyazonosság megállapítása érdekében, 11 fő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt). A 11fő előállítása akkor vált szükségessé, amikor a passzív ellenállásuk következtében a területről testi kényszerrel kiszállításra kerültek, ennek ellenére jogsértő cselekményüket megismételték. 1 főt pedig hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt elfogtak. A területről való testi kényszerrel történő elszállításakor az intézkedés alá vont, a lábát megfogni kívánó rendőrt több esetben fejen és test tájékon rúgta. A demonstráló személyek rendőri közreműködéssel elhagyták a területet, így 14 óra 10 perckor a munkagépet szállító járműszerelvény az úton felvonult, majd a munkagép letétele után 15óra 10 perckor távozott a helyszínről.

4) A rendőrség által megküldött kamerafelvételek (4 CD lemez) a következőket rögzítették.

a) A 1. lemezen az alábbi felvételek láthatóak

a1) Az egyes kamera felvételei között 3 file található.

i) Az első file-on lévő felvétel 33 perc hosszúságú. A képsorokon 8-10 ember látható, akik a földön ülnek, a közelükben egy „BRFK Rendbiztos” fehér pólót viselő személy. Majd az egyik fekvő tüntető elvitele látható. A felvétel idő jelzése szerint az események a reggeli órákhoz köthetőek, 8 óra 48 perckor érnek véget.

ii) A második file felvétele 6 perc hosszúságú, az idő jelzés szerint 11 óra 37 perc van. A felvételen a területről kikísért személyek igazoltatása zajlik, adataikat rögzítik. A felvételt készítő arrébb sétál, és ott egy földön fekvő félmeztelen férfi (11:41) és társa látható, itt is intézkedés zajlik. A felvételen később a haladásban akadályoztatott munkagép is, mindenütt tüntetők és rendőrök.

iii) A harmadik, közel 13 perc hosszúságú file 11 óra 43 perckor folytatódik, ahol az előző felvétel véget ért. (A félmeztelen, fekvő tüntetőt kívánják azonosítani/igazoltatni.) Ezt követően egy neonzöld színű hátizsákos, fiatal férfi igazoltatását mutatja a felvétel, aki megkérdezi, hogy mit követett el, amire azt a választ kapja, hogy rendőri felszólításra nem hagyta el a helyszínt. Az intézkedés alá azzal folytatja, hogy mégis milyen alapon intézkednek, mert egy egyrésztől nem hallotta a felszólítást, másrésztől milyen alapon történik a rendőri intézkedés és az mitől jogszerű. A rendőr elmondja, hogy szabálysértési feljelentés készül és szabálysértési eljárás indul. Közben a rendőrök újabb (idős) férfit hoznak ki testi kényszer alkalmazásával, majd pár másodperce rá még egy férfit. M. Cs. r. őrnagy lép oda hozzájuk és tájékoztatja őket, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követték el. Az intézkedés alá vonták ezt vitatják, az egész rendőri intézkedés jogszerűségét is, hivatkozva arra, hogy békésen gyakorolták gyülekezési jogukat, illetve megkérdezi, hogy azt ki fogja elbírálni, hogy szerintük a rendőrök jártak el jogszerűtlenül. A rendőr igazolásra szólítja fel a férfit, aki elmondja, hogy egyszer sem szólították fel, ráadásul a karját is megfogták. az idősebb férfi lefotózza M. Cs. r. őrnagy azonosító számát. A két férfi kimegy a képből, közben a rendőrök újabb tiltakozókat hoznak ki és vonnak igazoltatás alá, közöttük egy félmeztelen fiatalembert hoz 4-5 rendőr megbilincselve, lefektetik egy időre a földre, majd tovább viszik (11:52). Ezt követően egy nő igazoltatása látható, majd egy másik nőt vonnak intézkedés alá.

a2) 33-as és a 34-es felvételen a tetőre felmászott tüntető előállításának látható.

b) A 2. lemezen a kettős kamera felvételei vannak. A kora reggeli órákban, 7 óra 38 perckor a rendőrök egymás után nyitják fel a sátrakat, majd először a jegyző ismerteti az önkormányzat határozatát, majd pedig aki önként nem távozik, azzal a rendőrök ismertetik a józsefvárosi jegyző határozatát és felszólítják a távozásra, majd pedig akik önként nem hajlandóak elhagyni a területet, azokat testi kényszerrel távolítják el. Ezt követően az épületnél lévő, illetve az épületen lévő személyekkel is közlik a határozatot ugyanezen a módon.

c) A 3. CD lemezen a 4-es kamera hét felvétele látható.

c1) A 003-as számú felvétel 30 perc hosszúságú, rajta három földön ülő tüntetővel szemben intézkednek, akik egy betonnal teli szekrénybe rögzítették a kezüket egy-egy csövön keresztül. A rendőrök testi kényszer alkalmazásával akarják őket eltávolítani, lefogják őket, miközben az egyik rendőr kalapáccsal üti a betont, hogy az intézkedés alá vontak karját ki tudják szabadítani. Az egyik férfi a kezének eltávolítása után is passzívan ellenáll, elernyeszti a testét. ezt követően a női panaszossal szembeni intézkedést rögzítik. Az idő bélyegző

szerint 8 óra 33 perc van. A hátralévő időben a hölgygel szembeni intézkedés látható, a felvétel legvégén 4 rendőr kicipeli őt a területről.

c2) A második felvétel (007 file név) két perc hosszúságú, 11 óra 40 perc körül rögzítették. Egy férfit igazoltatnak, valamint a földön fekvő félmeztelen férfi látható. Az ezt követő, egy perc hosszúságú felvételen (008 file név) is ez a férfi látható.

c3) A két perc harmincöt perc hosszúságú negyedik felvételen (009 file név) ugyanazok az intézkedések láthatóak, mint amelyek az a) pont iii) alpontban ismertetésre kerültek, az ötödik felvételen (010 file név) szintén.

c4) A tizenkét perc hosszúságú, 018 file nevű felvételen a korábbiakban már látott félmeztelen férfi kérdez egy rendőrt, hogy ő tekinthető-e a helyszíni parancsnoknak, illetve, hogy a lelkiismereti és erkölcsi értékeinek megfelel-e, ami most itt jelenleg folyik. (Amire a férfi reakciójából ítélve a rendőr kitérő választ ad.) Ezt követően K.-J. B. r. őrnagy tájékoztatása hallható, amit a nagy hangzavar miatt nem kivehető, a végéből annyit érteni, hogy „ezért felszólítom Önöket, hogy hagyják el a helyszínt a parkos terület irányába.”Majd azzal folytatódik, hogy felszólítja ismét a jelenlévőket, hogy a jogséttéssel hagyjanak fel és a helyszínt hagyják el. A feloszlatásra irányuló felszólítás ismét elhangzik, de mindenki egyszerre kiabál, pár tüntető összekapaszkodik. A félmeztelen férfi újfent megkérdezi az alezredest a lelkiismeretével kapcsolatban, a rendőr azonban azt mondja, hogy korábban már mindent elmondott. Ezt követően egy biciklis férfival szemben intézkednek. A félmeztelen férfi elmegy. A felvétel ezután a tömeget pásztázza.

c5) A 022-es nevű, nyolc perc időtartamú file-on ugyanazok a személyek láthatóak, akik az előbbi felvétel végén (három nő). Az egyiküket három rendőr elviszi, mivel a nő passzívan ellenáll, másikat (az idősebb hölgyet) négyen viszik el, a munkagépek mögé. Ezt követően a Készenléti Rendőrség állományaiba tartó rendőrökből álló sorfal látható, a mögöttük álló személyek „Bátorság” feliratú transzparenst tartják. A békés tömeget pásztázza a felvételt készítő, majd K.-J. B. r. őrnagy három férfihez lép és elmondja, hogy mivel gyülekezésük mások jogainak sérelmével jár, ezért gyülekezésüket feloszlatják, majd felszólítják őket a távozásra. A felszólítást kétszer megismétlik, kiegészítve azzal, hogy amennyiben nem hagynak fel tevékenységükkel, rendőri intézkedést foganatosítanak velük szemben, illetve akivel szemben aznap másodszor intézkednek, azzal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak. Az egyik nő folyamatosan kiabál, hogy jogellenesen járnak el a rendőrök, ezt nekik is tudniuk kell, mert bejelentett demonstráció zajlik, ami felülírja a birtokvédelmet. A nő egy rendőr nevét kiabálja, hogy neki tudnia kell, hisz a bíróság a 2014-es intézkedésével kapcsolatban kimondta, hogy jogsértő volt az eljárásuk, a rendőrök jogellenesen intézkedtek. A nő egyre felháborodottabban teszi fel a kérdést, hogy azért mert náluk (a rendőröknél) van az erő, azt hiszik, hogy jogszerű amit csinálnak? Közben rendőrök lépnek oda hozzá, és el akarják vinni, de ő kikéri magának, hogy ne érjenek hozzá. Végül a rendőrök elvezetik. A felvétel hátralévő idejében számottevő esemény nem történik.

d) A rendőrség által küldött 4. lemez üres, azon semmilyen file sem található.

B) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a Pesti Központi Kerületi Bíróságtól (továbbiakban: Bíróság).

a) A Bíróság megküldte a panaszos ügyében hozott szabálysértési végzést, amelyben a panaszosnak a BRFK kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési határozata ellen benyújtott kifogása miatt sorkerülő bírósági eljárásban a panaszossal szemben megszüntették a szabálysértési eljárást. A bíróság a

döntésében arra jutott, hogy a közigazgatási szerve nem várta meg a határozat önkéntes teljesítését, hanem rögtön a végrehajtás foganatosítását rendelte el a rendőrség közreműködésével. A bíróság vizsgálta, hogy a döntés és a végrehajtás közötti 2 napban a tudomásszerzés megvalósult-e. A bíróság elfogadta a panaszos azon előadását, hogy egy előre bejelentett békés tüntetésen vett részt. Az eljárás során nem merült fel adat arra nézve, hogy a panaszos tudott vagy tudhatott-e a birtokvédelemmel kapcsolatos határozatról, illetve arról, hogy az önkormányzat elrendelte a végrehajtást a rendőrség közreműködésével. A felosztás konkrét indokát a rendőrök nem közölték, így a bíróság álláspontja szerint a panaszos alappal feltételezte azt, hogy nem sért jogszabályt azzal, hogy egy bejelentett demonstráció helyszínén tartózkodik, azon vesz részt.

Tekintettel arra, hogy a Btk. 20. § (1) bekezdés szerint nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott, a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra tekintettel a bíróság az eljárást a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

b) A Bíróság továbbá megküldte a BRFK kerületi Rendőrkapitányság határozatát, amelyben a panaszost 50.000 Ft pénzbírsággal sújtotta jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő joga az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendezvényen a tömegosztatásra kellő jogalap birtokában került-e sor, illetve a végrehajtás jogszerű volt-e.

a) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrség előadása szerint ők 2016. július 6-án a VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője végzése alapján, Budapest XIV. kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatti elkerített területen birtokvédelemmel kapcsolatos végrehajtási eljárással összefüggésben intézkedéseket foganatosított, mivel az O. P. sétányon 7 órától kezdődően folyamatosan növekvő létszámú demonstráció megtartására került sor. A rendezvény résztvevői az O. P. sétányon, a birtokvédelmi eljárással érintett elkerített terület gépjármű és gyalogos kijáratok előtt helyezkedtek el, ezért az O. P. sétányon

a területre történő ki- és bejárás nem volt biztosított. 10 óra 40 perc körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép az elkerített és lezárt területre, ezért a rendezvény résztvevőinek jelentős része átvonult a P. L. útra azzal a céllal, hogy megakadályozták a munkagép szabadi behajtását a munkaterületre. (Az átvonulást követően az O. P. sétány bejáratainál azonban továbbra is maradtak résztvevők, akik a kapu kerítéseibe kapaszkodva fejezték ki tiltakozásukat. Tekintettel arra, hogy itt már korábban, a bejelentett és tudomásul vett demonstrációval kapcsolatos rendezvény zajlott, és az elkerített területre a P. L. úton a be- és kijárás biztosítva volt, ezért a rendőrség a békés gyülekezést biztosította.) A P. L. úton a rendezvény résztvevői a tehergépjármű előtt állva, majd elé ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, illetve a lezárt területre történő behajtását. Sz. Z. a [...] Zrt. műszaki vezetője 11 óra 12 perckor dokumentált módon nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni. Továbbá egyértelműen kijelentette, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A rendőrség előadása szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése biztosította a rendőri fellépéshez szükséges jogalapot, amely alapján a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján azt feloszlatták.

A rendőri előadás szerint a munkagép szabad közlekedésének biztosításával-, és a rendezvény feloszlásával kapcsolatos rendőri intézkedések 11 óra 28 perctől 15 óra 10 percig tartottak, amely során az elvárt magatartásra történő felszólítások és a jogkövetkezményekre való figyelmeztetéseket ismételték meg több alkalommal, 3-4 fős csoportoknak és folyamatosan eltávolították a személyeket. A felszólításokra 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között került.

A panaszossal szemben először 12 óra 45 perckor kezdeményeztek intézkedést, kérték, hogy működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlítja.

A Gytv. hivatkozott 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának a sérelmével.

Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegoszlatás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlatást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegoszlatásra löfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétosztatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A Testület hangsúlyozni kívánja, hogy a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására, tehát a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a rendezvény felosztatása jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény felosztatásának 4 indoka lehet:

- i. ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak;
- ii. a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg;
- iii. gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg;
- iv. a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

Sem a rendőrség, sem pedig a panaszos nem számolt be a rendezvény felosztatása kapcsán tiltó határozatról, így az i) pont nem szolgáltathatta a rendezvény felosztatásának jogalapját. Nyilvánvalóan a ii) pont sem szolgáltathatta a rendezvény felosztatását, hiszen a tényelőadások és a videofelvételek vizsgálata során sem merült fel olyan körülmény, amely ezt alátámasztotta volna. Így a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a iii) és iv) indok jelen tényállás keretei között megvalósulhatott-e.

Az iii) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg” – kapcsán a Testület a rendelkezésére álló és megtekintett felvételek alapján arra álláspontra helyezkedett, hogy nem merült fel ennek lehetősége sem, illetve a rendőrség sem nevezett meg ilyen körülményt.

A iv) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár” – kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság BH2012.81 számon közzétett eseti döntésére, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére.

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Oya Ataman kontra Törökország ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk

a békés demonstrációk iránt. A rendőrség oldalán ez azt jelenti, hogy a gyülekezők számára, az arra irányuló felhívás mellett biztosítaniuk kell az adott terület önkéntes elhagyásának a lehetőségét és amennyiben ez nem valósul meg, akkor kell közbelépniük és a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján intézkedni a felosztatás tárgyában.

A Testület véleménye szerint a tüntetők magatartása alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyonbiztonságot is veszélyeztették, valamint a munkások mozgásszabadságát is korlátozhatták. A rendőrség ezen tények alapján oszlatta fel a tüntetést, majd kezdte meg a jelenlévők felszólítását.

A Testület ismételten leszögezi, hogy nem jogosult állástfoglalni a gyülekezés Gytv. szerinti felosztatásának kérdésében (ez a bíróság hatáskörébe tartozó kérdés), és vizsgálata kizárólag a tömegosztatás jogszerűségére korlátozódik.

b) A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény felosztatásakor jól hallható módon – hangosbeszélőn – figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség – akár kényszerítő eszköz igénybevételével is – szétozlatja a rendezvényt. A rendőrség azt is közli, hogy a rendezvény helyszínét milyen irányban kell elhagyni. Ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre, azt kétszer meg kell ismételni. A (4) bekezdés pedig kimondja: a tömeg oszlatására – a rendőri kényszerítő eszközök alkalmazására – csak akkor kerülhet sor, ha a felszólítás és a további két alkalommal megismételt figyelmeztetés ellenére a tömeg nem oszlik szét.

A rendőrségi és a panaszos által megjelölt felvételeken jól látszik, hogy a rendőrök a felszólításkor nem alkalmaztak hangosítást, a felszólítás maga egy hangos járó motorú gépkocsi mellett történt, így a hátrébb álló személyek nem tudhatták, hogy mi hangzik el. Ezt egyébként jelezték is a rendőrök felé. A felszólítás nem tartalmazott arra nézve tájékoztatást, hogy birtokvédelmi határozat végrehajtása zajlik, így az esetlegesen a területre később érkező személyek nem tudhatták, hogy a reggeli órákban a jelenlévőkkel közölték a határozatot, mivel az oszlatás időpontjában erre nem hivatkoztak ismét. Nem jelölték meg, hogy mi az a jogsérelem, ami indokolja az oszlatást.

A Testület a fennálló gyakorlata szerint elszokott tekinteni a hangosbeszélőn történő felszólítás miatti jogsérelem megállapításától [ld. 122/2016. (VII. 7.) állásfoglalás], ha a körülményekből megállapítható, hogy a gyülekezés jogsértő jellegével a résztvevők eleve tisztában vannak, illetve, ha a hangosítás hiánya ellenére valamennyi résztvevő jól hallhatta a felszólítást, és a résztvevők köre végig azonos.

A jelen esetben azonban noha az első sorokban tartózkodó személyek bizonyosan hallották a felszólítást, mindez a hátsó sorokban lévőknel az egyéb zajhatások miatt már nagy valószínűséggel nem így volt, így ők nem tudhatták, hogy mi a rendőri intézkedés oka, mivel később a rendőrök már csak a terület elhagyására vonatkozó felhívást közölték az egyes személyekkel. (A videofelvétel tanúsága szerint a résztvevők sérelmezték is, hogy nem hallani a járó motortól semmit.) A terület és a tüntetés jellege miatt a résztvevők köre a nap folyamán változott, így a dél körül jelen lévőek nem biztos, hogy tudomással voltak a birtokvédelmi határozatról, így kiemelt fontossága lett volna a résztvevők teljeskörű és jól hallható tájékoztatásának.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a tömegosztatás végrehajtása nem felelt meg az előírásoknak, ezért sérült a jelenlévők gyülekezési joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panaszossal szembeni konkrét intézkedés jogszerű volt-e.

A rendőrök a panaszt felszólították a távozásra, majd vele szemben testi kényszert alkalmaztak, illetve igazoltatták.

a) A Testület először a testi kényszer alkalmazását vizsgálta.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Szükséges megemlíteni az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdését, mely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület ehelyütt utal az arányosság már többször hivatkozott követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A panaszos vonatkozásában a rendőrség a kényszerítő eszköz alkalmazásának okaként a terület önkéntes elhagyásának hiányát jelölte meg.

A panaszost nyilvánvalóan azért szólították fel a terület elhagyására, mert így akartak a tömegosztatásnak érvényt szerezni, ami vonatkozásában pedig a Testület a fentiekben kifejtette, hogy nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, így álláspontja szerint az ennek érdekében foganatosított testi kényszer sem lehetett jogszerű. **Emiatt sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

b) A rendőrök miután a panaszost eltávolították a helyszínről, igazoltatták és ellene jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt feljelentést tettek.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(3) Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

Tekintettel arra, hogy a rendőrök az igazoltatás okaként nem jelöltek meg mást, a Testület a szabálysértés gyanúját és a szabálysértési feljelentéshez szükséges adatok megszerzését tekintette az igazoltatás okának.

A feljelentés az elkövetett szabálysértésként a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésében szabályozott jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség tényállását jelölte meg. Eszerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fenti tényállás megvalósulásához egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

A Bíróság döntésében kifejtette, hogy mivel a panaszos nem tudott a birtokvédelmi határozatról, így joggal feltételezte, hogy jogszerű rendezvényen vesz részt, így vonatkozásában nem valósult meg a jogszerű engedetlenség.

Ugyanakkor a Testület gyakorlata szerint az igazoltatáshoz elegendő az egyszerű gyanú is, így önmagában a panaszos igazoltatása önmagában nem tekinthető jogsértőnek.

Mindezek alapján a panaszos igazoltatása miatt nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést, ugyanakkor a végrehajtást módja nem felelt meg a tömegosztatásnak, emiatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer miatt sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Ugyanakkor az igazoltatás miatt nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

A konkrét esetben megvalósult sérelmek a Testület megítélése szerint elérik a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag